

บทคัดย่อ

ภาคนิพนธ์ : พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในชุมชน ของ จังหวัดสตูล
 โดย : นางสาวอุบลวรรณ ควงดี
 ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
 วิชาเอก : การจัดการการพัฒนาสังคม
 ปีการศึกษา : 2544

การวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชน
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในชุมชน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ

ตนเองของผู้สูงอายุ

สำหรับวิธีการศึกษานั้น ได้ใช้แนวทางการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นหลัก ร่วมกับการสังเกตและศึกษาจากเอกสาร โดยมีผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน 18 คน ซึ่งเป็นผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามทั้งหมด และมีภูมิลำเนาอยู่ ณ จังหวัดสตูล การวิเคราะห์ใช้การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ทำการตรวจสอบโดยใช้เทคนิคตามเค้าจากผู้ให้ข้อมูลและนำข้อมูลวิเคราะห์ตามหลักตรรกะ เทียบเคียงตามแนวคิลาฤษฎีควบคู่บริบท (Context) นอกจากนี้ยังอาศัยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ เพื่อให้มีความแจ่มชัดในเชิงรูปธรรม

ผลการศึกษาที่สำคัญพบว่า

1. ผู้สูงอายุในชุมชนมีการศึกษาค่อนข้างต่ำ มีสัมพันธภาพในครอบครัวที่อบอุ่น มีอาชีพเกษตรกรรม ทั้งหมดมีหลักประกันสุขภาพ แต่ครั้งหนึ่งไม่มีเงินสะสม
2. ผู้สูงอายุในชุมชนทั้งหมด ให้ความสำคัญของผู้สูงอายุโดยใช้เกณฑ์ด้านร่างกายมากที่สุด รองลงมาใช้เกณฑ์บทบาททางสังคม เกณฑ์อายุ เกณฑ์ด้านจิตใจและอารมณ์ตามลำดับ

3. คำที่ใช้เรียกผู้สูงอายุในท้องถิ่นของจังหวัดสตูล พบว่า ผู้สูงอายุทั้งหมดต้องการให้เรียกตามลำดับเครือญาติ

4. การจัดสรรเวลาในการทำกิจกรรมในรอบวันของผู้สูงอายุ มีความเหมาะสมกับวัย

5. พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองในภาวะปกติและในภาวะเจ็บป่วย มีความเหมาะสมกับวัยที่เริ่มเสื่อมถอย และสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี หรือวัฒนธรรมของท้องถิ่น

6. ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ เกิดจากตัวผู้สูงอายุเอง เนื่องจากมีสภาพร่างกายที่เสื่อมถอย จึงทำให้ศักยภาพในการส่งเสริมดูแลสุขภาพตนเองลดน้อยลง

ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมกับสาเหตุที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนางานส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุให้ดีขึ้นต่อไป